Informatie aan de Raad

Datum
21 maart 2023

Auteur(s)
N. Slot

Commissievergadering

Portefeuillehouder
T.E. Siderius

Keten
Sociaal

Raadsvergadering

Openbaar
Ja

Onderwerp
Regionaal verslag leerplicht en RMC 2021-2022

Inleiding

De gemeente heeft de taak om te waarborgen dat jongeren optimaal van het recht op onderwijs gebruik kunnen maken. Dit is verankerd in de leerplichtwet (1969) en de Wet Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC-wet). De kern van de taak ligt in het helpen voorkomen van ontsporingen in de schoolloopbaan van kinderen. In de eerste plaats ligt hier een taak voor de ouders en/of verzorgers en uiteraard voor de school. De Leerplichtwet geeft aan burgemeester en wethouders en in hun verlengde de leerplichtambtenaar en RMC-consulent, de bevoegdheden om op te treden als het dreigt mis te lopen in de schoolloopbaan van een jongere. Een overzicht van het aantal meldingen van schoolafwezigheid en schooluitval gedurende een schooljaar wordt in beeld gebracht met dit regionaal verslag leerplicht en RMC 2021-2022. Het betreft de afwezigheid en uitval van jongeren tot 23 jaar.

Kernboodschap

In artikel 25, lid 1 van de Leerplichtwet 1969 wordt bepaald dat burgemeester en wethouders jaarlijks verslag aan de raad uitbrengen over het laatst afgesloten school- of cursusjaar in de gemeente en het gevoerde beleid inzake handhaving van de leerplicht en de kwalificatieplicht en de resultaten daarvan.

Het jaarverslag geeft weer wat het team leerplicht-RMC doet naar aanleiding van een melding. Wat de resultaten zijn van het opvolgen van een verzuimmelding[1] of melding dat een jongere uitgeschreven is. Deze werkzaamheden doen we zodat elke jongere zijn schoolloopbaan met succes kan afronden en ter voorkoming van voortijdig schoolverlaten. Het is voornamelijk preventief werk dat in gezamenlijkheid met de ondersteuningsteams op school, het loket 0-100 en de arbeidsmarkt wordt gedaan.

Het trekken van conclusies op basis van de cijfers vraagt om voorzichtigheid; er is voor het schooljaar 2020-2021 voor het eerst een regionaal jaarverslag opgesteld. Daarnaast heeft Corona, vanwege het effect op het onderwijs, invloed heeft gehad op de cijfers. Daarom is o.a. het vergelijken van cijfers met voorgaande jaren nog niet goed mogelijk.

---

[1] We spreken van verzuim als een leerplichtige leerling (5 t/m 17 jaar) of een leerling zonder startkwalificatie zonder geldige reden afwezig is. Wanneer een leerling een periode van vier weken meer dan 16 uur zonder geldige reden afwezig is, dient de school dit te melden.

Digitaal beschikbaar

Elke gemeente in de regio IJssel-Vecht stelt het jaarverslag in zijn eigen college vast en stuurt het ter informatie aan de raad. In het jaarverslag zijn verschillende verwijzingen naar artikelen, video's en cijfers opgenomen. Hierdoor is het jaarverslag het beste te bekijken op een desk-, laptop of tablet.

In het jaarverslag vindt u weinig tabellen of grafieken omdat we de leerplicht en RMC (Regionale Meld- en Coördinatiepunt voortijdig schoolverlaten) cijfers over meerdere jaren met elkaar willen vergelijken. Daarom zijn de jaarcijfers op https://lerenwerktwel.nl/dashboard-hoofdpagina/ te vinden. In het verslag wordt hier ook naar verwezen.

Het regionaal verslag is digitaal beschikbaar
Het verslag is visueel aantrekkelijker te lezen op de nieuwe regionale website Lerenwerktwel.nl. Klik op deze link om naar het regionaal verslag te gaan of scan de qr-code hiernaast.

SCAN ME

Hattemse cijfers

In schooljaar 2021-2022 telde Hattem 2188 leerlingen in de leeftijd van 5-23 jaar. Tabel 1 geeft de aantallen verzuimmeldingen voor de leerlingen van 5-18 jaar die vallen onder de leerplicht. Er is sprake van een stijging van het aantal jongeren dat afwezig is op school (relatief verzuim) of niet ingeschreven staat op een school (absoluut verzuim). Tabel 2 geeft de aantallen verzuimmeldingen voor de leerlingen van 18-23 die onder de RMC-wet vallen.

Tabel 1. Aantallen meldingen bij team leerplicht per verzuimsoort

Soort verzuim	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
signaalverzuim*	104	54	38	81
luxe verzuim	2	1		2
absoluut verzuim**	25	41	40	44

*signaalverzuim: verzuim waarbij een leerling in een periode van 4 weken meer dan 16 uur zonder geldige reden afwezig is
**absoluut verzuim: een leerling staat niet ingeschreven op een onderwijsinstelling

De toename in 2021-2022 ten opzicht van de twee voorgaande jaren van het signaalverzuim bij leerplicht, wordt veroorzaakt doordat tijdens de coronaperiode als gevolg van lockckdowns en thuisonderwijs veel minder verzuim gemeld is. De stijging van het aantal leerlingen met absoluut verzuim, heeft te maken met de instroom van Oekraïense vluchtelingen (zie tabel 3). Gaande het jaar zijn deze jongeren ingeschreven op een school. Op dit moment kan op basis van de jaarcijfers alleen worden gezien hoeveel leerlingen staan ingeschreven op de peildatum en op welke school ze staan ingeschreven. Het aantal Oekraïense jongeren dat in Hattem naar school gaat bedraagt op peildatum (01-03-2023): 15 basisschoolleerlingen, die allen naar de Vlonder gaan. De overige 7 leerlingen gaan naar het voortgezet onderwijs in de regio.

Tabel 2. Aantallen meldingen bij RMC per verzuimsoort

soort verzuim	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
RMC verzuim 18+	33	47	47	38
signaalverzuim	6	1	4	
luxe verzuim	1			

Tabel 3. Inschrijvingen van Oekraïense leerlingen in de gemeente per maand, naar leeftijdsgroep.

leeftijd	5 -12	13- 16	17-18	19-22
april	8	4	2	1
mei	20	8	2	3
juni	21	8	2	3
juli	21	8	2	3
augustus	18	7	2	3
september	19	8	3	3
oktober	17	8	3	3
november	17	8	3	3
december	16	7	3	3

Tabel 4. Geeft het aantal vrijstellingen voor leerlingen uit Hattem. Het betreft de lopende vrijstellingen per schooljaar. Het is dus mogelijk dat de vrijstelling een aantal jaar eerder is toegekend, maar in dat schooljaar nog geldt, omdat de leerling is vrijgesteld voor langere periode. Het aantal vrijstellingen in 2021-2022 betreft 8 leerlingen uit het PO en 2 uit het VO.

Tabel 4. Aantal leerlingen met een vrijstelling per schooljaar.

soort vrijstelling	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Art. 5 onder a; op basis van lichamelijke of psychische gronden.		2	2	5
Art. 5 onder b; op basis van bedenkingen tegen de richting van het onderwijs.	1	1	3	4
Art 15; op andere wijze volgen van voldoende onderwijs.		1	2	1

Uitvoering geven aan de Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp
Alle kinderen Hattem kunnen veilig en gezond opgroeien en zich positief ontwikkelen. Kinderen, jongeren en hun ouders werken zoveel mogelijk in een gewone setting (met name gezin en school) aan ontwikkeling, meedoen en welbevinden. Een ononderbroken schoolloopbaan is daarbij van groot belang. Als dit om welke reden dan ook (tijdelijk) niet lukt, organiseren we passende ondersteuning (vanuit passend onderwijs en/of het sociaal domein). Dat doen we zodanig dat de eigen kracht en veerkracht van het kind, gezin, de klas of school versterkt worden, zodat het zelf oplossend vermogen en het opvoedklimaat versterkt wordt.

Daarbij werken we met goede verbindingen tussen een kind in zijn/haar gezin, op school en/of andere plekken. We sluiten aan bij de eigen kracht van kinderen, gezinnen en scholen om opgroeien en opvoeden van alle kinderen optimaal te laten verlopen. Daarvoor zoeken we naar andere vormen van inzet van onderwijs en mogelijkheden vanuit het sociaal domein om inzet van jeugdhulp waar mogelijk te voorkomen.

Realisatie van een krachtige doorgaande leerlijn
Leerplicht geldt tot 18 jaar. Als een jongere na de leerplichtige leeftijd uitvalt op school is deze leerling een voortijdig schoolverlater (VSV). Voortijdig schoolverlaten wordt nadrukkelijk in verband gebracht met jeugdwerkloosheid en overige maatschappelijke uitval. VSV'ers vallen onder de wetgeving Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC). RMC heeft jongeren zonder startkwalificatie in beeld en activeert deze groep om weer terug te gaan naar school of werk. Door de wetswijziging "Regionale samenwerking voortijdig schoolverlaten en jongeren in een kwetsbare positie" is de RMC taak per 1 januari 2019 wettelijk geformaliseerd . RMC is de schakel- en makelaar tussen de verschillende partijen (zoals overheden, onderwijs, sociale partners, partijen in de zorg) met als doel jongeren effectief te begeleiden naar een zo zelfstandig mogelijk bestaan. Team Leerplicht-RMC zoekt continu de verbinding met de beleidsterreinen Jeugd, Werk- en Inkomen, arbeidsmarkt regio en de uitvoerende ondersteuning, om gezamenlijke preventie en een integrale aanpak van signalen binnen het Sociale Domein te realiseren, met als doel jongeren zo effectief te begeleiden naar een zo zelfstandig mogelijk bestaan.

Realisatie van de regionale doelstellingen van leerplicht en RMC
Jeugdigen hebben recht op onderwijs om zich te ontwikkelen en te ontplooien. Zo kunnen zij zich voorbereiden op de maatschappij en de arbeidsmarkt. Vanuit dit uitgangspunt werken we regionaal met het Meerjarenbeleidsplan Voortijdig Schoolverlaten (VSV) 2021-2024 voor de regio IJssel-Vecht. Hierin beschrijven we als elf samenwerkende gemeenten in RMC-regio IJssel-Vecht onze gezamenlijke visie en ambitie ten aanzien van de wettelijke leerplicht en RMC taken en de regionale samenwerking. We hebben de regionale samenwerking op zowel uitvoerend als beleidsniveau versterkt door het inrichten van regionale applicatiebeheer, functioneel beheer en het delen van de administratie leerplicht en RMC. Hiermee beogen we efficiency en het ontzorgen van medewerkers door generieke processen regionaal uit te voeren. Een onderdeel van de regionale samenwerking is het formeren van een regionaal jaarverslag met aandacht voor lokale ontwikkelingen.

Met de vervolgaanpak VSV geven we handen en voeten aan ons regionaal beleid
Gemeenten én scholen in een RMC-regio hebben de wettelijke taak om elke vier jaar een regionaal programma op te stellen en uit te voeren met als doel gezamenlijk voortijdig schoolverlaten van jongeren tussen 12 en 23 jaar te voorkomen en te verminderen.
In de RMC-regio IJssel-Vecht willen we ons vanuit gezamenlijke verantwoordelijkheid inzetten om zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie te laten behalen en hen duurzaam naar werk te begeleiden. Op deze manier willen we onze jongeren de best mogelijke kansen bieden om hun volwassen leven goed te kunnen starten en hun plek in de maatschappij te vinden. Het uitgangspunt in van de samenwerkende organisaties is dat het belang van de jongere altijd centraal staat. Daarvoor is het nodig om nét iets verder te kijken dan de grenzen van de eigen organisatie en wettelijke verantwoordelijkheid.

De vervolgaanpak VSV is halverwege
De midterm rapportage geeft inzicht in de voortgang van de vervolgaanpak. In de voortgangsrapportage staat bij elk project beschreven de doelstellingen en de feitelijke realisatie tot nu toe (terugblik) en aan welke doelen in 2023 en 2024 worden gewerkt (vooruitblik).

Het jaarverslag is een andere weergave van de werkzaamheden dan landelijke rapportages en dashboards
De cijfers in dit jaarverslag komen uit het regionaal leerplicht-RMC volgsysteem en zijn niet te vergelijken met de VSV effectrapportage van DUO of andere ministeriële rapportages. Voor het jaarverslag tellen we werkprocessen of het aantal meldingen in een schooljaar. Dit is bijvoorbeeld anders dan hoe het ministerie het aantal voortijdig schoolverlaters telt op peildatum 1 oktober.

Het jaarverslag geeft dus weer wat het team leerplicht-RMC doet naar aanleiding van een melding. Wat de resultaten zijn van het opvolgen van een verzuimmelding of melding dat een jongere uitgeschreven is. Deze werkzaamheden doen we zodat elke jongere zijn schoolloopbaan met succes kan afronden en ter voorkoming van voortijdig schoolverlaten. Het is voornamelijk preventief werk dat in gezamenlijkheid met de ondersteuningsteams op school, het loket 0-100 en de arbeidsmarkt wordt gedaan. Zo kan het zijn dat we jongeren hebben geholpen een passende duurzame baan te bemachtigen, maar deze door het ministerie nog steeds als voortijdig schoolverlater wordt geteld.

Voor bepaalde cijfers zijn we afhankelijk van andere instanties. Dit maakt dat niet alle cijfers in beeld te brengen zijn. Een voorbeeld hiervan is het aantal thuiszitters in de regio dan wel in de gemeente. De samenwerkingsverbanden van het onderwijs in de regio IJssel-vecht zijn verantwoordelijk voor het registreren van het aantal thuiszitters. We zijn met hen in gesprek over het verduidelijken en eenduidig gebruiken van de definitie van thuiszitters en de wijze van tellen. Dit maakt dat we als gemeenten op dit moment nog geen juiste cijfers hierover kunnen melden. We willen dit met het volgende jaarverslag wel aan uw Raad kunnen presenteren.

Bijlagen:

1. Regionaal jaarverslag leerplicht en RMC 2021-2022
2. Midterm rapportage Vervolgaanpak VSV 2020-2024